

Дивосад Віталія Чати:

до Корця приїжджають звідусіль не лише у монастир

Корець – Богом облюбований куточок на землі. Проїдьте цим маленьким містом і побачите дивовижні златоглаві куполи десяти церков. Це – знаменний знак, адже стільки храмів немає навіть у жодному з обласних центрів України.

Нині Корець відомий найдавнішим в Україні Свято-Троїцьким жіночим монастирем (1620 р.). Чи не тому його часто називають Християнською Меккою? Є в районі єдина в Україні районна водолікарня. Хто має проблеми із хребтом, судинами, нервовою системою чи тиском, ідуть за спасінням до Корця. Бувають тут кияни, львів'яни, люди із Закарпаття, Черкаси... Спитайте, чим ще у вас приваблює це містечко? Усе дуже просто. Популярністю селекціонера-садівника Віталія Чати, який тут проживає.

Про Віталія Миколайовича розповів мені головний лікар водолікарні Анатолій Миронець

«Поїдьте до Чати. Знайдіть його унікальну людину, творчим працелюбом, науковцем, благодійником. Його знають усі. Впевнений, усе, що там побачите, здивує. Таких людей в Україні – одиниці», – переконував лікар.

Зателефонував, домовився про зустріч. «Будете йати, – сказав Чата, – то візьміть двох помічників із попатами. Накопаємо саджанців для водолікарні».

Взяла помічників з лікарні й поїхала шукати оту вулицю і знаменитого садівника Віталія Чату. Він нас уже чекав. Моложавий, голубоокий, з натрудженими руками, дуже комунікабельний і, на диво, надзвичайно енергійний чоловік.

Будинок, сучасні теплиці, розсадник – все доглянуте

Буває зелень, цвітуть дерева, кущі... Смарагдовий оазис нагадує екзотичну Імперію – все тут, як у раю. Я бачила чимало ботанічних садів, але такого едемського куточка – ніколи. Аж не вірилося, що таке царство доглядає невелика сім'я Чати. Керівна сила тут, як і годиться, Віталій Миколайович. Правою рукою у нього син Руслан. Тямуший, пра-

цьовитий і беручий. Трапляється, що часом і батька вчить. Між ними – показова співдружність і порозуміння. Подумалося, що батько дав гарне виховання сину і буде мати достойного і вдячного спадкоємця. Все вони роблять разом, по-науковому, приспівливо, терпляче і з любов'ю. Працюють на результат, дружать з генетикою і селекцією. Важкою працею заробляють, торгуючи саджанцями. Екзотичні ананаси, лимони, апельсини, інжир, мандарини, квіти, гранати ростуть у енергоощадній теплиці-термосі. Холоду така теплиця не впускає, а тепла не випускає.

Скажу, що спочатку в Чати не все виходило. Він настирно вчився і не здавався. Міння, ламав, викидав, знову випробовував і йшов уперед. Результати не забарилися. Його побачили і почули не тільки у нас, а й за кордоном. Нині бере участь у всеукраїнських і зарубіжних конференціях та семінарах, його там чекають; він ділиться своїм неоцінним досвідом дослідника.

Увагу привернуло ясне лимонне дерево. У Чати воно родить чотири рази на рік і має кілограмові плоди. Екзотичних плодів, які виростають лише у тропіках, Віталій Миколайович не продає. Дохід отримує від реалізації квітів, живців, саджанців дерев і кущів та різноманітної плодово-

ягідної рослинності. Купляють звичайні люди – ентузіасти та підприємці, більшість з них мають теплиці і сайти бізнесу.

Поливом і підживленнями у теплицях керують комп'ютери, працюють тут якісь особливі бджоли. Це такий вид, адаптний лише заплілювати квіти, бо меду збирати вони не вміють. Два вулики таких бджіл подарували Чаті голландці. А він їм – розсадку голубих і чорних тольпанів, рожевих і жовтих хризантем.

А от у розсаднику заплілюють квіти не бджоли, а великі чорні джмелі

Вони дикі й агресивні, бджіл на квіти не допускають. Звуться осміями. Віталій Чата їх не купує, а навчився розводити сам. Для цього влітку заготовляє очерет, різе на трубки і робить їм «хатинки». У таких трубках джмелі живуть, розмножуються і ховаються від негоди. Дивно, але ці розумні комахи, знаючи свою територію, до чужих садів джмелі не залітають.

Розсадник нагадує джунглі, має площу два гектари. На цій плантації ростуть різноманітні сорти дерев, кущів, квітів і ягід. Полив теж автоматичний, тут є чимало мінтехніки, якою обробляють мікроряди. Все яскраво догляну-

те. Жінка, яка приїхала за саджанцями аж із Черкас, запитала: «То що, сапки у вас уже немає?»

– Є, – сказав Віталій Чата. – Адже ніхто ще не придумав такого робота, який би змінив людську руку, щоб міг відчувати, бачити і доглядати кожну рослину.

– Віталію Миколайовичу, як Ви боретесь зі шкідниками і хворобами рослин? – поцікавилася я.

– Лише біологічними препаратами. У їх складі – живі організми. Вони екологічно безпечні для людини, комах і тварин. Від хімічних препаратів, тобто гербіцидів, я

відмовляюсь.

У селекціонера побачила чимало сучасного хімічного начиння і запитала: «Для чого все це Вам? Електронний мікроскоп і аналітичні ваги, реактиви, бюретки, колби, склянки... Такого не мають навіть відомі університети». Віталій Миколайович відповів: «Проводжу аналізи ґрунту: на вміст нього покливих речовин, бактерій і шкідників, а сік рослин і плодів – на вміст вітамінів, макро- і мікроелементів».

Поки ми вели розмову про сорти, умови догляду, комерцію, біля теплиці відбувалася черга за розсадкою плодово-ягідних культур, помідорів, огірків, кавунів, за саджанцями дерев і кущів. Люди звідусіль: є місцеві, є з інших районів і областей. Нам теж накопали біля п'ятдесяти саджанців різних сортів яблунь, груш, слив, абрикосів, вишень...

«Висадіть ці дерева у Корецькій водолікарні, – сказав на прощання Віталій Миколайович. – Виросте сад. Він буде радувати хворих і допомагатиме їм одужувати».

Ми так і зробили. А сад назвали іменем талановитого садівника – Віталія Чати.

Надія ГУСАРУК, заступник голови Громадської ради при обласній держадміністрації

